

BUURT EDE – VELDHUIZEN

Verslag van de gewone jaarlijkse buurtspraak van de Buurt Ede-Veldhuizen gehouden op donderdag 21 september 2000 in Huize Kernhem te Ede.

De klokken van de Nederlands Hervormde Kerk hebben van 09.50 uur – 10.00 uur geluid om de geërfden te verwittigen dat de Buurtspraak 2000 zal plaatsvinden.

1. Opening

Buurtrichter Versteeg opent om 10.00 de bijeenkomst en heet de 41 aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder de heren Boot en Borgonje. Beide heren zijn op de agenda als spreker vermeld. Ook de heer A. Sauer, "huisbaas" van Kernhem wordt welkom geheten.

De buurtrichter refereert aan eerdere buurtspraak - bijeenkomsten die in huize Kernhem plaatsvonden. Het is heel plezierig dat èn de continuïteit van de buurtspraak èn de bijeenkomsten in Kernhem kunnen worden behouden en voortgezet. Hij memoreert het feit dat vanuit de Buurt in 1969 geprobeerd is om een stichting Kernhem op te richten. Dit is echter niet doorgezet.

Hoewel de gegevens over de buurt Ede - Veldhuizen volgens de bewaarde buurtboeken teruggaat tot 1596, moet er al in de 7e of 8e eeuw sprake zijn geweest van een vorm Buurtspraak. Rond de 12e eeuw wordt die vorm steeds duidelijker. In het verleden kende de Buurtspraak een tweetal bijeenkomsten, namelijk één in het voorjaar en één in het najaar. Met name de eerste was om de plannen bekend te maken voor het komende jaar en de tweede om deze te evalueren.

De prachtig gerestaureerde buurtboeken bewijzen de historie. Ook vandaag de dag zou de Buurt een betekenis kunnen vervullen. Hij verwijst naar een door de heer Stomphorst in een bestuursvergadering aangehaalde uitspraak van Descartes: "Ik denk, dus ik ben" , door deze op eigen wijze in te vullen met de uitspraak: "We bestaan om het bestaan". Dit geeft de nodige hilariteit. Spreker vervolgt met enkele voorstellen voor de toekomst, dat wellicht een student in het kader van een afstudeerscriptie een verhaal over de buurt zou kunnen schrijven; mogelijkerwijze zouden wellicht enkele lezingen kunnen worden gepland. Misschien kan de buurt als een soort Forum fungeren, dan wel kan vanuit de buurt een functie worden vervuld ten aanzien van de ontwikkelen in de wijk Kernhem.

2. Mededelingen

Berichten van verhindering: wethouder A. Jonker, R. Spiegelenberg (hiervoor zal de heer van Plateringen aanwezig zijn), kapitein Petersen van de Kon. Marechaussee. Verder is mevrouw van der Woude (buurtschrijver) i.v.m. studie niet aanwezig.

3. Ingekomen stukken

De Zandloper, kwartaalblad van de Vereniging Oud Ede (uitgaven :2000- 2 en 3).

Uitgegane post.

Geen.

4. Verslag van de buurtspraak 1999.

Onder dankzegging aan de buurtschrijver, respectievelijk haar waarnemer de heer T.J.Duijm wordt het verslag van de buurtspraak 1999 zonder op of aanmerkingen goedgekeurd, vervolgens vastgesteld en getekend door de buurtrichter en buurtschrijver.

5. Verslag van de administrerend buurtmeester over de periode 1 september 1999 t/m 31 augustus 2000.

Mevr. de Leeuw vertelt dat de post 'salarissen 1999'ontbreekt. Dit wordt in het volgende verslag rechtgetrokken. Het saldo van 1999 (f 83,63) is bijna hetzelfde als dat van 2000 . Zij zegt dat dit een toevallige samenloop van omstandigheden is.

Vervolgens vraagt zij of er naar aanleiding van het uitgedeelde overzicht van 1 september 1999 tot en met 31 augustus 2000 op –en/ of aanmerkingen zijn. Hierop wordt door één der aanwezigen voorgesteld om ook de buurtboeken op de balans te noemen. Daarmee impliceer je het bezit. De boeken vertegenwoordigen een onschatbare intrinsieke waarde.

Daartegen komt verweer omdat de buurtboeken een verslaglegging zijn; een administratieve aangelegenheid en geen materieel bezit. In een gehouden stemming vervalt het voorstel. De buurtrichter meldt hierbij dat de buurtboeken onder de archiefwet vallen en derhalve voor de eeuwigheid in het gemeentearchief van Ede worden bewaard.

Het financieel verslag wordt onder dankzegging aan het adres aan de administrerend buurtmeester goedgekeurd.

Daarna wordt overgegaan tot het uitbetalen van de salarissen aan de buurtmeester, exclusief de buurtrichter. De buurtscheuter krijgt f10,00; de buurtmeesters elk f 5,00 en de buurtschrijver f 10,00. Naar aanleiding van een voorstel van buurtmeester Stomphorst wordt besloten dat de leden van het bestuur van de buurt vrij zijn in het terugbetalen van hun salaris. Het uitbetalen behoort bij de traditie en moet worden voortgezet.

6. Verslag van de kascommissie.

De heer Boot meldt dat het financieel verslag van de administrerend buurtmeester over de periode 1 september 1999 tot en met 31 augustus 2000 conform het bijgaande overzicht in orde is bevonden; het is een getrouwe weergave van de werkelijke situatie; hij stelt voor om de penningmeester te dechargeren. De buurtrichter dankt de kascommissie, bestaande uit de mevrouw H.Blaauw-de Wit en de heer D. Boot, voor hun controlerende werkzaamheden. De administrerend buurtmeester wordt gedechargeerd.

7. Benoeming van de kascommissie 2000/2001.

Voor de periode 2000/2001 wordt voorgesteld om Mevr. H. Blaauw - de Wit en de heer J. C. Verduijn te benoemen. De vergadering stemt in met de voordracht en vervolgens worden beiden in de kascommissie benoemd.

8. Pauze.

In de pauze wordt de traditionele brandewijn met kandij geschonken.

9. Toestand van het buurtbos, toegelicht door de buurtscheuter.

De buurtscheuter vertelt dat het bos er goed bij ligt. De vuilstort is aanzienlijk minder. Van de toezicht door de jachtpachter gaat een preventieve werking uit. De dunning is dit jaar niet doorgegaan. Hiervoor waren geen aannemers te vinden. Bovendien is er door recycling steeds minder hout nodig. Op het in 1999 toegezegde kaartje is de ligging van het buurtbosje goed te zien. Het ligt in de sectie A3 en heeft als nummer 487. Het buurtbosje is : 2,5964 ha. groot. De Woutersweg en de Barteweg begrenzen het perceel.

10. Toestand van de heidevelden nabij Ede

Ter inleiding van dit onderwerp wordt een video vertoond. Deze video is beschikbaar gesteld door de directeur van de Streek VVV, de heer W. Jacobs. Het onderwerp van de video is de eerste opschoning van de heide door Edese scholieren. Dit vond plaats in 1999. Het is de bedoeling, zegt de heer Jacobs, dat deze opschoning een traditie wordt. Ook recentelijk vond die opschoning en wel voor de tweede keer plaats. Naast prinsjesdag op de derde dinsdag in september, zal het voortaan in Ede "heide – opschoningsdag" zijn. Een terrein van ca. 16 voetbalvelden groot is op 14 september 2000 ontdaan van allerlei niet wenselijke groei van vogelkers, eikenboompjes dennetjes etc. Op deze wijze worden kosten bespaard en is Ede een milieu - educatieproject rijker.

Na de videofilm gaat de heer Borgonje verder in op de toestand van de heide. De heer Borgonje vervult binnen het ministerie van defensie een functie als hoofd van de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen, waarbij hij met name zich richt op het bos en heidebezit van defensie in Friesland, Groningen, Drente, Overijssel en Gelderland.

Spreker zegt blij te zijn met het initiatief van de Streek VVV. Hij ziet de heide als cultuurlandschap, dat een belangrijk aspect is van de recreatieve sector. Het is belangrijk voor de heide dat er veel open stukken zijn.

Momenteel is de toestand niet zorgwekkend. De vogelkiers wordt langzamerhand minder, alsook het heidehaantje.

De heer Borgonje vertelt dat defensie zo'n ca. fl. 100.000,00 besteedt aan het onderhoud van de heide. Daarnaast geeft defensie ook nog een bedrag van f 40.000,00 als beheersvergoeding aan de schaapskudden.

Desgevraagd zegt hij dat de opruiming van vliegdennen langs het fietspad van de N224 opgenomen is in het beheersplan. Daaraan zal dus aandacht worden besteed.

Tenslotte bedankt de buurtrichter de heer Borgonje voor zijn bijdrage aan de buurtspraak.

11. Het 75 jarig bestaan van de Vereniging Oud Ede.

De buurtrichter geeft het woord aan de heer **D. Boot**, bestuurslid van de vereniging Oud-Ede. Hij zal een schets geven van de geschiedenis van deze vereniging. Het verhaal is integraal in dit verslag opgenomen.

Lezing Vereniging Oud Ede

Graag wil ik wat vertellen over de Vereniging Oud Ede die onlangs haar vijfenzeventigjarig bestaan vierde. Iets wat zelfs voor een historische vereniging een respectabele leeftijd is.

Alvorens dit te doen meen ik er goed aan te doen de vereniging in een wat breder tijdsbeeld te plaatsen waarbij ik terug ga naar de negentiende eeuw.

Inleiding.

Bij het invoeren van de Gemeentewet, (Thorbecke 1836), was Ede een vrij onbetekenend dorp op de Veluwe dat mede gevormd werd door de buurtschappen Bennekom, de Craats, Ederveen, Harskamp, een gedeelte van Hoenderloo, Lunteren en Meu-Lunteren, Otterlo, de Valk, het Gelders-Veenendaal en Wekerom. De broodwinning van de inwoners bestond uit povere land- en bosbouw en wat schapenteelt.

Vanaf 1839 kwamen ondanks vele en grote tegenwerkingen de spoorverbindingen in Nederland tot stand en reeds in 1845 werd de lijn Utrecht - Arnhem geopend gevolgd door de lijn Ede - Barneveld in 1902. Dit was voor Ede van essentieel belang. Door de verbindingen kwamen diverse kostscholen in onze gemeente en vestigde zich tal van bekende kunstschilders. In 1900 bedroeg de omvang van de totale bevolking 15 000 personen, dit komt overeen met de huidige bevolking van Lunteren en Bennekom.

De aanwezigheid van een railverbinding leidde in de twintigste eeuw tot drie belangrijke zaken:

1. in 1906 werd Ede Garnizoensplaats
2. in 1909 werd het eerste vliegveld in Nederland geopend
3. in 1922 werd de NK (de latere ENKA, c.q. Akzo Nobel) geopend.

De Vereniging oud Ede.

Onze vereniging is nog een van de weinige Oudheidkundige verenigingen die naast de verenigingsactiviteiten een eigen museum exploiteert. Dit is een doorn(tje) in het oog van de lokale overheid, die graag een juridische scheiding zou zien tussen deze twee. Maar het is nu eenmaal zo.

Op zich is dit misschien ook wel een goede reden om het te laten zoals het is, maar een belangrijker argument is dat de Vereniging ooit zo begonnen is en historie verander je niet. En een Historische Vereniging die van haar eigen historie afstapt is natuurlijk geen knip voor haar neus waard. Het zou iets zijn als het afschaffen van de ambtsketen van een burgemeester.

De vereniging wordt, zoals u reeds kon constateren, geleid door een bestuur, die naast interieurverzorgster en een boekhoudkundig medewerker, een echte conservator, de heer Drs Dirk Jan List in dienst heeft.

De heer List is tevens streekconservator en bekommert zich in een deel van zijn werktijd ook over het Kijk- en Luistermuseum in Bennekom en de Oudheidkamer in Lunteren.

Daarnaast beschikken we over een grote groep vrijwilligers die met elkaar een zeer hechte organisatie vormen. Overigens vogels van diverse pluimage, je komt er beroepen als fysiotherapeut, dominee, beroepsmilitair en kunstenaar tegen en dat allemaal in een verband.

De bedrijfskunde noemt als definitie van het begrip organisatie: een groep mensen met een gemeenschappelijk doel. En dat doel is voor hen het werken in, met en aan de Vereniging Oud Ede.

Activiteiten.

De activiteiten van de Vereniging zijn in de statuten is vastgesteld.

Ik zal u nu niet vermoeien met het voorlezen daarvan, hoe boeiend deze ook door onze vice-voorzitter, notaris Posthuma, zijn omschreven. Wel wil ik bij enkele activiteiten, in alfabetische volgorde, even stilstaan.

* Archief

De Vereniging Oud Ede beschikt over vrij uitgebreid archief (boeken en stukken) en een zeer uitgebreide foto- en courantencollectie.

Alles ten dienste van de leden, in die zin dat er op afspraak inzage wordt gegeven in het historisch materiaal. Soms van recent maar ook vaak van historisch materiaal, ik denk hier b.v. aan buurtboeken van de buurt Veldhuizen. Dit gebeurt in een goed overleg met het Gemeentearchief van Ede.

Het geheel toegankelijk te houden is een enorme klus. Het probleem van een archief is namelijk niet wat je moet bewaren, maar omgekeerd: wat je weg moet gooien.

Dit geldt overigens ook voor de museumcollectie die behalve aankopen vaak stukken als schenkingen in natura mag ontvangen. Ik zou nooit een geslaagd archivaris zijn; ik kan n.l. heel moeilijk van iets afstand doen.

* Educatief werk

We maken lesbrieven die vergezeld van een diaserie en een museumkist met allerlei tastbare objecten, soms in de vorm van faximiles bij de basisscholen rouleert. De organisatie daarvan, het schrijven en het actueel houden is ook een activiteit.

* Geschiedenis

Er is een werkgroep geschiedenis waarvan elke deelnemer met een eigen onderwerp bezig is, b.v. de kerken in Ede. Op de werkgroepvergaderingen worden het onderwerp en de stand van het onderzoek door de schrijver ingebracht waarbij de overige leden als mee-lezer en criticus functioneren.

Is het onderwerp voldoende uitgediept en gedocumenteerd dan verschijnt dit als een publicatie in de Zandloper.

* Ledenactiviteiten

Hiermee bedoel ik de activiteiten voor de leden en soms voor andere belangstellenden in de vorm van lezingen, inloopavonden, excursies en natuurlijk de ledenvergaderingen.

* Museum / "Het Historisch Museum"

Samengevat is de taak van elk museum, het verzamelen, onderhouden en tentoonstellen van objecten. Nu kun je kiezen voor een museum met een bepaald object, b.v. strijkbouten, slagersgereedschappen, tegels of zilveren theelepeltjes.

Ons museum heeft als historisch museum naast een vaste -historische- expositie, eik jaar vier of vijf wisselexposities die in de z.g. 'Karrelods', een grote ruimte in ons museumgebouw het station Ede-Centrum, worden georganiseerd.

Deze wisselexposities verlopen planmatig, (we zijn nu bezig met het museumplan 2002).

Activiteiten die hieraan vast zitten zijn het kiezen van een onderwerp, (we richten ons veelal op lokale of streekgebeurtenissen), het verzamelen van de objecten, leen / huur, transport, verzekering, inrichten, schrijven van documentatie en de berichten in de media. Door de keuze van wisselexpositie proberen we het museumbezoek voor steeds een andere categorie mensen aantrekkelijk te maken, b.v. 70 jaar ENKA, 75 jaar Vrijwillige Brandweer, 100 jaar DOK.

De exposities worden door een museumcommissie, weer bestaande uit vrijwilligers onder leiding van de conservator voorbereid en ingericht.

Geen middel wordt hierbij onbeproefd gelaten om het museum onder de aandacht van een zo groot mogelijk publiek te brengen om bezoekers- en ledental te vergroten.(Daar worden we door de gemeente ook op afgerekend).

* Public Relations.

Heel erg samengevat is de primaire taak van de werkgroep PR-commissie om het aantal leden van de vereniging en het museumbezoek te vergroten. Weinig middelen worden geschuwd om deze doelen te bereiken.

* De Zandloper

De Zandloper die vanaf de zeventiger jaren vier maal per jaar verschijnt is in de loop der jaren uitgegroeid tot een haast professionele uitgave, niet alleen in lay-out, maar ook in inhoud.

Hier is een redactie mee belast en de Werkgroep Geschiedenis levert daar weer materiaal voor aan. Voor degene die de Zandloper nog niet kennen, heb ik enkele exemplaren meegebracht. In dit nummer treft u aanmeldingskaart voor het lidmaatschap aan, dan kan dat ook meteen geregeld worden. (f 20.-/jaar waarvoor u een groot aantal voorrechten geniet zoals gratis toegang voor het hele gezin).

Genoemd zijn nu genoemd de medewerkers van het Archief, de werkgroepen Geschiedenis, Museum, P.R. en Zandloper. Al deze groepen zijn bemand door deels oud-professionals deels betrokkenen en verder geïnteresseerde vrijwilligers. Elk van deze groepen heeft een eigen vertegenwoordiging in het bestuur dat bestaat uit negen personen. Hierbij staat voor het bestuur, dat deze de uiteindelijke verantwoording draagt voor de kwaliteit en dat tevens moet worden voorkomen dat er verenigingen in de vereniging ontstaan.

Toen we onlangs de vereniging Oud Ede presenteerden op een vergadering van het GOC, vielen de vertegenwoordigers van andere verenigingen de oren van het hoofd.

Zoveel leden, zoveel vrijwilligers, zulke goede contacten met de pers, allemaal onder de deskundige leiding van onze conservator de heer Dirk-Jan List, en zo nog een aantal punten. Het wekte ruimschoots de jaloezie op.

Ik meen hiermee voldoende verteld te hebben wat we als vrijwilligers met elkaar klaar weten te maken. En ook het bestuur reken ik onder de vrijwilligers.

Het ontstaan en de geschiedenis van de Vereniging

In het eerste notulenboek staat:

'Bijeenkomst ten huize van P. Sibbles op dinsdag 10 september 1924. Aanwezig zijn de h.h. H. Staf, A. vd Craats, H.J. Bellen, J.A. Eygenraam en P. Sibbles. "Er wordt voorlezing gedaan van de Heeren T. Pluim te Baarn en Dr J.S. van Veen te Arnhem. Besloten wordt een club voor onderzoek van de archieven enz. van Kerken, Buurten en Huizen in de Gemeente, alsook onderzoek van de verschenen artikelen daarover en van de geschiedenskundige werken van de Provincie. Na interessante bespreking wordt de volgende bijeenkomst bepaald op 14 Oct. d. a. v. "

Op de volgende vergadering, en die is op dinsdag 24 oktober, verschijnt Notaris Fischer op het toneel die als voorzitter gaat fungeren. Dat houdt hij 22 jaar vol. Op deze vergadering wordt als naam gekozen: "Vereniging Oud Ede".

Toen we, ongeveer tien jaar geleden, in verband met nieuwe statuten en nieuw postpapier de mening van de leden vroegen over het wel of niet handhaven van deze naam, bleek dat de leden liever van bestuur dan van naam zouden veranderen. Het volk ging murmureren en er dreigde bijkans een opstand onder de leden.

Dat er niets of weinig nieuws onder de zon is bleek ook in het jaar van oprichting.

Een citaat uit de notulen van 18 november 1924 waarin we lezen:

"O.a. wordt bezichtigd een fraaie collectie foto's van ongeveer 40 jaar geleden van 't dorp Ede. Dikwijls wordt met moeite de plaats nog herkend, zoveel is er veranderd en "Aan het verkeer geofferd".

Dit ging dus over de periode van 1884 tot 1924. De tijden herhalen zich.

Waren er ook andere activiteiten dan het bekijken van fotocollectie?

Jawel, uit de notulen van 16 juni 1925 lezen we:

"Op voorstel van de heer Fischer zal aan de Raad een verzoek worden gericht om het Panorama van de Paaschberg te behouden".

U ziet, de vereniging voelde zich toen ook al betrokken bij het maatschappelijk gebeuren.

Hoe dat is afgelopen kunt u in de Zandloper lezen.

Leden en financiën.

Er werd voortdurend op gehamerd dat er leden moesten komen. Maar hierin trad de vereniging Oud Ede toch wel erg selectief op. De vereniging kende begunstigers en leden.

Begunstiger worden was niet zo moeilijk, als je maar tijdig en voldoende betaalde was alles geregeld. Bij de leden lag dat wat minder simpel. Er bestond n.l. een vorm van ballotage die er niet om loog.

Het ledental was dan ook zeer beperkt.

Het a.s. lid werd eerst na uitvoerige bespreking door het bestuur, en na interne acceptatie, uitgenodigd om lid te worden.

In een jaarverslag lezen we hierover:

"Voorloopig zal niemand worden toegelaten als lid, tenzij zodanig benoemd door de vereniging".

Later werd dit wel wat soepeler maar toch.... Ik herinner me een voorval uit de vijftiger jaren waarin een nieuw lid enkele prikkelende vragen stelde op de ledenvergadering. Dat moet je als nieuweling natuurlijk nooit doen. Een bestuurslid raakte dan ook duidelijk geïrriteerd en voegde de nieuwkomer toe: "Mijnheer, U moet goed begrijpen, u mag lid zijn maar 't hoeft niet!" Dit lid is niet lang gebleven .

Nu iets over de expositie van de museale artikelen.

Uit de notulen van 19 oktober 1926:

"Goedgevonden dat de voorwerpen behorende aan 'Oud Ede' en in bewaring bij de Heer Fischer, geplaatst zullen worden in een kast, staande in de wachtkamer van het Spaarbankgebouw te Ede ".

De huisvesting bleef een voortdurende zorg maar dan lezen we in de notulen van 17 november 1936 het volgende trieste verslag:

" De voorzitter brengt de tragedie van de bewoners van perceel Driehoek 24 naar voren. Gerrit is naar een zenuwinrichting getransporteerd, Woutje naar het Julianaziekenhuis. De koe van 1000 pond is verkocht, de hond logeert bij M. v. Gestel en van de 12 katten zijn er 10 opgeruimd, het huis is onbewoonbaar de tuin verwaarloosd".

Dit dan een ouderwets verhaal met veel kommer en veel kwel. Over de koe Mientje die slechts eenmaal gekalfd had, zijn mooie verhalen bekend.

Maar let op, de notulen gaan verder:

"De woning zal wel binnen afzienbare tijd verkocht worden. Het diende bezit van onze vereniging te zijn".

En dat gebeurt dan ook.

Niet geheel zonder slag of stoot, De Vereniging Oud Ede ging in haar vijfenzeventigjarig bestaan nooit over een nacht ijs. Minstens drie winters gingen er overheen. Bestuurslid Staf was er zeer op tegen blijkens het notulenboek, maar J. Versteeg sr., vond het een geweldige kans.

En de vereniging greep die kans

Tot in de vijftiger jaren heeft de vereniging Oud Ede geweten dat ze een boerderijtje had. Ik denk dat ook over het boerderijtje een leuk boek is vol te schrijven.

Het huisje wordt geveild en op 12 Maart 1937 in een publieke veiling aangekocht voor 500 gulden. Toen bleek ook al hoe verstandig het is om een notaris in het bestuur te hebben. Het was namelijk notaris Fischer, de voorzitter, die de veiling regelde, natuurlijk volkomen onpartijdig.

Het was overigens wel iets bijzonders.

Het huisje is omstreeks 1700 gebouwd en tot de veiling steeds in het bezit geweest van de familie Hendriksen.

Nu komt de koppeling van Oud Ede met een historisch museum in het verschieft. Een koppeling waar we, evenals de naam, tot op heden aan hebben vastgehouden. Steeds weer probeert de gemeente Ede dit zo voortreffelijke huwelijk te bederven.

Op 17 mei 1938 is de restauratie van wat later werd aangeduid met 'het boerderijtje' zover gevorderd dat het bestuur in het museumboerderijtje kan vergaderen, de officiële opening door burgemeester Creutz vindt op 1 juli plaats.

In 1942 schenkt de heer Jochemsen uit de Craats een bakhuis aan de vereniging. Een klein probleem was het slopen en weer opbouwen hiervan. Echter, leden werkten al dan niet tegen vergoeding hieraan mee. Zo stelde de firma Bruil te Ede zich garant voor het transport.

In de notulen van 23 maart 1943 lezen we dat het niet altijd soepel liep met het opbouwen van het bakhuis.

"Het blijkt dat het een hele toer is, de mensen aan het werk te houden, ze lopen weg. Thans zijn ze aan het metselen, evenwel zijn er stenen te kort, blijkbaar ontvreemd".

En in de notulen van 18 mei van hetzelfde jaar staat:

"De voorzitter heeft een bezoek aan het bakhuis gebracht en verklaart dat een en ander hem niet erg meegevallen is. Er ligt nog puin, terwijl de deur en de ramen nog gerepareerd moeten worden. Versteeg moet aan het werk. Aan van Gestel zal gevraagd worden of hij de rommel opruimt".

Op 12 juni 1943 is het dan zover, het bakhuis wordt officieel geopend.

De geschiedenis van het boerderijtje blijft boeien.

In het gemeentearchief is naast een nogal formele beschrijving van de Driehoek ook een uitvoerig artikel uit de Zandloper opgenomen. U ziet dat ook toen al de Zandloper als een gezaghebbend orgaan werd beschouwd. En hoe belangrijk het is om een toegankelijk gemeentearchief in je omgeving te hebben.

In 1944 werd het boerderijtje gevorderd voor evacués en later in een trieste toestand achtergelaten. De huur, aanvankelijk f 3.- /week werd niet afgedragen wat aanleiding was om het te verlagen tot f 2.- per week. Dit maakte echter geen verschil, er werd toch niet betaald. Pogingen om bij de heer van Spankeren enige vergoeding van het woningbureau te vorderen liepen ook op niets uit.

In 1952 wordt het boerderijtje, dat inmiddels een Gemeentelijk monument is geworden, weer als museum opengesteld. Dit heeft als zodanig gefunctioneerd tot 1972. Het boerderijtje wordt thans bewoond door de edelsmid Dop Koot.

Een turbulente tijd breekt aan.

Na moeizame onderhandelingen met de gemeente Ede en de N.S. slaagde de Vereniging er in het stationsgebouw Ede-Centrum, (aanvankelijk alleen de benedenverdieping), te huren en in 1972 als museum in gebruik te nemen. Ook hierover kunt u in de Zandloper lezen.

De Vereniging.

Met het ledental ging het niet geweldig, 17 november 1949 stelt de heer Denijs het volgende geniale plan voor:

"Uit het adresboek hale men de intellectuelen en benoemd ze tot lid onzer vereniging. Ze krijgen een circulaire thuis plus enige aardige episodien uit de boekjes van Oud Ede".

Op een later moment zegt de heer Denijs hierbij te denken aan Officieren en Onderwijzers.

De latere ledenwerfacties zijn meer succesvol gebleken.

Was op 31 december 1997 het ledental 799 , in 1988 was dit 866 en op dit moment zijn er 1199 leden.

Toekomst van de Vereniging

U weet inmiddels dat we het museumboerderijtje in 1972 verlieten en op de huidige, prachtige locatie domicilie hebben gekozen. Het huurcontract geeft nog een aantal jaren lucht, maar de huur is ons opgezegd.

We zullen dus binnen 10 jaar een andere huisvesting moeten hebben. Gebleken is dat de formule van wisselexposities naast een vaste collectie werkt. Of de vaste collectie naast historie ook andere facetten krijgt; de gemeente Ede spreekt over een archeologische expositie, moet nog uitkristalliseren. In de Notitie Continu Cultuur (1998) wekt de Gemeente Ede duidelijke verwachtingen ten aanzien van haar betrokkenheid. Dit is inmiddels uitgemond in de opdracht tot een haalbaarheidsstudie van een gezamenlijke huisvesting van het Nederlands Tegelmuseum, dat een ruimte- en locatieprobleem heeft en Het Historisch Museum dat eveneens een locatieprobleem kent, (aflopen huurcontract).

Beide besturen hebben een intentieverklaring afgelegd om aan dit onderzoek tot een gemeenschappelijke huisvesting alle medewerking te geven. Waar deze huisvesting zal komen en onder welke condities we gaan samenwerken wordt door het onderzoeksbureau voorbereid.

Samenvatting

De Vereniging Oud Ede is een historische vereniging van vijfenzeventig jaar oud, die activiteiten organiseert en daarnaast een Historisch Museum in stand houdt.

De groei van het ledental en van het museumbezoek, toont in voldoende mate aan dat de vereniging in haar beleid op de goede weg is.

U kent misschien de uitspraak dat een volk dat haar verleden niet kent een volk zonder toekomst is.

Welnu, de Vereniging Oud Ede houdt het verleden levend.

De buurtrichter bedankt de heer Boot, na geconstateerd te hebben dat er geen vragen zijn, voor zijn uitvoerige bijdrage.

12. Subsidie aan de Edese Schaapskudden.

De buurtrichter stelt de aanwezigen voor om de jaarlijkse subsidie te continueren. De Buurt heeft ook bijgedragen in de totstandkoming van de kudde. Het is een niet weg te denken activiteit in Ede. Heide en schapen horen bij elkaar. De kudde is van de gemeenschap en dit moet zo blijven. Desgevraagd stelt hij dat hij in positieve afwachting is van een besluit van de gemeente Ede om met een subsidie bij te dragen in de instandhouding van de kudde. De aanwezigen stemmen vervolgens in met zijn voorstel.

13. Rondvraag .

Tijdens de rondvraag stelt de heer J.C. Verduijn zich als publicitaire schrijver beschikbaar. Op de vraag naar de perspublicaties over de buurtbijeenkomsten wordt meegedeeld dat de plaatselijke pers, alsmede de lokale en provinciale omroep op de hoogte worden gesteld van de bijeenkomsten. De heer Versteeg is benaderd door de LOE en in o.a. Ede Stad en het Gelders Dagblad hebben de aankondigingen gestaan.

14. Sluiting

De buurtrichter sluit om 12.15 uur de buurtspraak 2000.

Aldus goedgekeurd en vastgesteld: Ede, 20 september 2001

De buurtrichter

De buurtschrijver

J. Versteeg jr.

Mw. Drs. C.C. van der Woude